

VABAHARIDUSTÖÖ

V

SISU:

Näitelavade sisseseaded.

Ev. Vender: Vabaharidustöö päevaküsimusi.

Näitekursuste korraldamise tingimused.

Eesti Haridusliit.

Üleskutse hariduslikele seltsidele ja näiteseltskondadele.

Liidu teatritarvete lao nimestikud ja hinnakirjad.

Liidult laenatavate esemete laenutamise tingimused.

Liidu teateid.

Oktoober

1930

Näitelavade sisseseeded.

Eesti Haridusliidu tegevus näitelavade korraldamisel.

Juba liidu asutamisest saadik on liidu peakoosolekuil järjekindlalt rõhutatud ja resolutsioonide vastuvõtmisega seda eriti alla kriipsutatud, et Haridusliit peaks aitama kaasa maa hariduslikele organisatsioonidele lavategevuse korraldamisel. Püüdes seda otsust teostada on liit katsunud jõudumööda aidata kaasa kõikidele seltsidele nende näitelavade ehitamisel ja korraldamisel nii palju, kui see on olnud võimalik liidu majanduslike võimaluste juures. Käesoleva aastani oli selleks liidu juure teenistusse palgatud dekoraator, kes õige mõõduka tasu eest valmistas seltsidele näiteseinu ja aitas seada korda näitelavu. Möödunud aastal läks korda liidu tegelaste algatusel ja vabariigi valitsuse liikmete ja riigikogu lahkel vastutulekul nõutada seltsidele selleks toetust riigi eelarve korras. Kuna liidu kaudu tehtud dekoratsioonid osustusid tunduvalt odavamaks teiste ettevõtete töödest ja sealjuures väärtuselt olid väga head, siis tõusis dekoratsioonide tellimiste arv niivõrra suureks, et käesoleval aastal liidu teenistuses on juba kolm alalist dekoraatorit ja peale selle veel erakorralisi tööjõude nii, kuidas seda nõuab tellimiste hulk. Töö läbiviimiseks nendes kohtades, kus seda on võimatu teha kohapeal, on liidu juure asutatud Tallinna dekoratsioonide maalimise ateljee, mis varustab seltsi igasuguse maaseltside näitelaval tarvisminevate dekoratsioonidega. Et liit dekoratsioonide valmistamisel ei taotle äri kasusid, vaid neid teeb ainult selleks, et seltsi varustada ilusate ja sealjuures vastupidavate näitelava sisseseedetega, siis on liidul võimalik kõikidele seltsidele, nii liidu liikmeiks olevaile kui ka teistele, soovitada lava sisseseedeid allpool toodud hindadega.

Dekoratsioonide tellimise hind E. Haridusliidu kaudu:

1. Täiskomplekt:
Tagasein, kahelt küljelt maalitud, kaks kuni neli poognat, kaks põõsast, kaks maja nurka.
2. Tapeettuba, kamin.
3. Talutuba, ahi ja pliit (tööhind ühes värvidega) Kr. 100—200

Üksikud osad.

1. Tagasein (tööhind ühes värvidega)	Kr. 25—40
2. Poogen " " "	" 10—15
3. Majanurk " " "	" 10—15
4. Puu " " "	" 5—10
5. Põõsas " " "	" 5—6
6. Tapeettuba " " "	" 30—40
7. Talutuba " " "	" 20—30
8. Kamin (tööhind ühes värvide, riide ja raamiga)	" 15—35
9. Ahi " " " " " "	" 10—25
10. Pliit " " " " " "	" 8—15
11. Peegel " " " " " "	" 4—15
12. Pilt " " " " " "	" 2—6
13. Plokid ühe, kahe, kolme rattaga	S. 75—115, 150

Riideks on soovitatav tarvitada linast riidet, mille hinnaks on 85 senti mtr. Dekoratsioonide eelarvete tegemise puhuks sõidab dekoraator soovikorral kohale, kusjuures sõidukulud kannab selts.

Kuna näitelavad maaseltside juures on väga mitmesugused nii suuruselt kui dekoratsiooni ülesseadmiseltki, siis ei saa anda täpset kalkulatsiooni, mis oleks üldine kõikidele lavadele. Igal üksikul juhtumil tehakse aga täpne eelarve, mille järgi liit dekoratsioonide valmistamise võtab enda peale. Kuna meie hariduslike organisatsioonide majanduslik seisukord meile mõnigi kord sünnitab raskust, siis peame püüdma iga ettevõtte teostamisel võimalikult vähete kuludega läbi saada; seepärast küsige iga kord enne dekoratsiooni tellimist nende hindu Haridusliidult (Tallinn, S. Roosi-krantsi 12) ja alles selle järele otsustage, kellele anda tellimine.

Vabaharidustöö päevaküsimusi.

Maa hariduslike organisatsioonides algab tegevus sügisel ja lõpeb harilikult kevadel ilusate ilmade tulekul. Igal sügisel seisavad seltside juhatused ikka uuesti küsimuse ees, mis teha ja kuidas teha. Sama küsimuse ees seisavad kõik vabaharidustöö tegelased käesolevalgi aastal. Mujal ilmsiks tulevad mured ei jäta puutumata ka vabaharidustöö tegevusvälju. Majanduslik kitsikus annab end tunda haridustöögi juures. Kuigi haridustöö, eriti just vabaharidustöö, peaks olema rohkem aetatöö, ei saa ometi siiski salata, et ka siin majanduslikud võimalused on määrava tähtsusega. Majanduslik kitsikus riigi eelarve täitmisel, samuti omavalitsusasutustes ja kogu meie elus kajastub õige tunduvalt meiegi töös. Ometi on meil käesoleval ajal suuri ülesandeid täita, mis peale aatelse töö nõuavad meie seltskondlikelt organisatsioonidelt väga palju majanduslikku jõudu. Vähe on meil neid seltsi, kel on olemas oma peavari — kaugelt vähem kui neid, kes üürilistena teiste juures on leidnud ulualust või üldse mingisuguse koduta püüavad läbi ajada. Juba see ainus küsimus, kust leida ulualust tegevuse võimaldamiseks tulevaseks hooajaks, sunnib paljusidki seltsitgelasi päid murdma. Sellele seltsivad kõik teised hariliku seltsilelu mured ja hädad.

Kust ootame aitajaid?

Ei kustki mujalt kui peame seda tegema ise. Omaabi meie hariduslike seltside tegevuses on olnud nende algaastail ainukeseks abinõuks ja tulevikuski ei tohi me unustada seda mineviku heategijat. Sest nagu juba eelpool öeldud, on lahked käed valitsuse ja omavalitsuse näol, kes vabaharidustööd jõudu ja võimalust mööda on toetanud, isegi mõnikord raskustes ja seega vabaharidustöö kui meie praegusel ajal nii mitnegi arvates „kõrvalise ülesande“ jaoks raha leidmine võrdlemisi raske. Aga ka omaabi küsimus on läinud päevpäevalt keerulisemaks. Meie seltside tegevuse alguses olid nad ainukesteks koondisteks rahvusliku poliitika ajamisel ja kõik, kelle rahvustunnet oli võimalik ära-

tada, aitasid kaasa nende organisatsioonide tegevusele. Ajad on aga muutunud. Poliitiline iseseisvus on rahvusliku poliitika ajamise pannud hoopis teistele alustele ja hariduslike organisatsioonide ülesanne'esse püstitanud hoopis teisi tähiseid. Seepärast tuleb meie seltsidel aja ja olude kohaselt korraldada ümber oma tegevus.

Ei saa keegi anda arstina retsepti meie hariduslikele seltsidele, mis ja kuidas tuleb talitada, et töö annaks soovitud tagajärgi, sest iga kohalik organisatsioon on kohalike olude kohaselt sunnitud arvestama kõike seda, mis just seal kohapeal tarviline ja kuidas seal üht või teist ettevõtet teostada. Võib vaid kõnelda üldiselt nendest ülesannetest, mis me peame teostama esimeses järjekorras, ja sellest, missugused on need tööviisid ja abinõud, kuidas seda üldse on võimalik teha, mille hulgast siis iga selts oma töö jaoks peab valima vastavaid vahendeid.

Paljude seltside unistus on eelpoolnimetatud oma kodu — rahvamaja — ehitamine, kus võiksid leida teostamist kõik seltside ettevõtted. On ka täiesti õige, et ruumideta ja koduta ei suudeta kuigi palju ära teha. Ruumide soetamise juures, kus see praegu on päevakorral, peavad seltsid küll tõsiselt kaaluma, et kui asutakse tööle, siis see otstarbekohaselt ja ühiskonnale vastuvõetaval kujul leiaks teostamist. Kui kuski seltsil rahvamaja ehitamine on päevaküsimuseks, ärgu lasku need seltsitgelased meelitada end peilikest toetuste ja odavaprotsendiliste laenuude lootustest, vaid arvestagu eeskätt oma jõudu. Nii mõnigi selts, kelle kavad on väga ilusad ja armsad ja kelle algatatud ehitused võiksid olla auks ja uhkuseks mitte ainult sealsele ümbruskonnale, vaid kogu riigile ja rahvale, on sattunud peaaegu ülesaamatuisse raskustesse, mille tagajärjel mõnedki ehitused kipuvad jääma varemesse. On ju õige ja kõigiti soovitatav, et riik ja omavalitsused siin seltskondlikku enesealgatust ja tööd toetaksid, aga seni, kuni see toetus kõigub keskmiselt kahe-kolme või paremal juhtumil küm-

ne protsendi ulatuses kogu ehituste väärtusest, ei saa seda nimetada teisiti kui ainult tegelaste ergutuseks ja virgutuseks ning nende töö tunnustamiseks. Kogu ehituste majanduslik raskus lasub kohalike tegelaste õlgadel. On sellise, kus enam ei saada just majanduslikel põhjustel valida isegi uut juhatust, kuna vana juhatuse maja ehitusel tehtud võlgade kindlustuseks on annud isiklike vastutusi isegi kümnete tuhandete kroonideni ulatuses summas ja iga uus juhatuse liige end juhatusse valida lastes teab juba ette, et kui mitte mõne nädala, siis kindlasti mõne kuu pärast tal tuleb see vastutus võtta üle. Ka ei saa eelmine juhatuse kerge käega varanduste valitsemist üle anda, kuna tal isiklik vastutus on võrdlemisi suur, mille kindlustuseks on vaid organisatsiooni päralt olev varandus. Niisuguse pikemaajalise võlgadega maadlemise tulemus on harilikult see, et ei ole õiget töötajat juhtivail tegelasil, ja vaevalt seda leiduks kaugemal seisjal. Parem katsutagu läbi ajada kitsamais ruumides ja vähemate mõnusustega kui et seltsi ettevõteted muuta üle jõu käivaks kohalikele ümbruskonnale. Olgu meie seltside kodud enam väikesed, kuid selle eest mugavad ja kodused, mis ruumide otstarbekohase jaotuse tõttu on võimalik muuta küllalt vastuvõetavaks meie oludele. Mäletan Soomes Viiburi lähedal üht väikest seltsimaja, mis oma eeskujuliku korra, puhtuse, mugavuse ja kodususega võiks olla igati eeskujuks meiegi väikestele nõudeile.

Majade ehituse juures katsugu seltsid pidada silmas peale selle, et majad majanduslikult oleksid ümbruskonna kandejõu kohased, ka igalpool seda, et nad oleksid väliselt nägusad ja just ruumide jaotuselt nõuetekohased. Ei leidu oma tegelaste keskel isikuid, kes oleksid küllalt teadlikud otsustama maja plaanide otstarbekohase üle, siis küsitagu enne ehituse algust nõu nendelt, kel on olemas ülevaade sellest, kuidas ja mis ehitatama peaks. Kõige rohkem patustatakse rahvamajade ehituse juures kahe nõude vastu: ei leidu ruume koosolekute ja kursuste korraldamiseks ja näitelava ehitatakse mitte-nõuetekohane. Peosaal on suur ja kulukas tarvitamiseks vähemate koosviibimiste, õpiringide, harjutuste jne. jaoks, teist ruumi aga ei leidu. Samuti võib näitelava paista tegelastele esialgse kooliklassi või vallamaja nurka pukkidele ehitatud lavakese järele küllalt suurena ja kõike võimaldavana, tegelikult osutub ta aga praegusel ajal laval tarvitavate tehniliste sisseadete ülesseadmiseks kõlbmatuks. Näitelava asjus on ikka ja alati lubanud lahkesti nõu anda kõikide

meie suuremate teatrite juhtivad tegelased, kelle poole selles asjas võidakse pöörduda. Samuti on ikka ja alati valmis seltsidele ja nende tegelastele nõu ja juhatust andma nende seltside eneste poolt loodud keskorganisatsiooni — Haridusliidu — tegelased ja töäjõud. Kurb on vaadata seda tööd ja vaeva, mis on nähtud maja ehitamisel kivi kivi juure ja palki palginoti juure kokku kandes, kui seda maja tuleb hakata ümber ehitama, enne kui temaga on jõutud nii kaugemale, et võib avada publikule avalikuks tarvitamiseks. Neid juhtumeid tuleb aga ette.

Teiseks tõsiseks küsimuseks on meie seltsidel — olgu nendel oma kodu või mitte — küsimus, kuidas muuta sisukamaks ja viljakamaks kogu väbaharidustööd. Seltside sihi muutumise, muutudes puhtkultuurilevitajaks peale kõrvajõutuste rahvuspoliitilistel aladel, on nad sunnitud leidma endale niisuguseid ülesandeid ja niisuguseid teo vorme, mis suudaksid haarda inimesi ja neid viia kaasa seltsiga ta sihtide taotlemisel. On väga palju organisatsioone, kelle tegevuskava domineerivaks osaks on vaid üks tegevusala — pidude korraldamine. Kui see pidude korraldamine oleks teatrikunsti arendamine ja kunstilise nautingu pakkumine pidudel käijale, siis võiks ju ehk sellega kuidagi viisi leppida mõne seltsi juures. Kui see aga on lihtsalt janditamine ja mängimine sõjaaja mõõdumisel demoraliseerunud kildkonnaga, siis ei saa niisugust teguviisi enam kuidagi õigustada. Väbaharidustööle on tarvis anda sisu ja tuuma ning sellele vastavalt leida tegevusele väljendusvorme. Meie hariduslike organisatsioonide tegevuskava koostub harilikult neljast kuni viiest eriharust, millest kõigest aga punase joonena peaks käima läbi kõikide seltsiliikmete ja ka ümbruskonna mitteleikmete-kodanike isetegevisele enesearendamisele ja edasiharimisele õhutamisele ja sellisele tegevusele kihutamisele. Väga paljud meie seltside ettevõtetest on säärased, kus enamus osavõtjast on täiesti passiivsed, mille tagajärjel nende juures ka omandatavate teadmiste koguhulk on äärmiselt väikene, võrreldes pakutud hulgaga. Väbaharidustöö tugevaimaid põhjendusi on just see, et inimesed seal omandatud teadmisi otsekohe võivad rakendada tegelikule tööle. Seepärast on tähtis ja tarviline, et omandatud teadmised oleksid omandatud niivõrra kindlasti ja selgesti, et nende kasutamine tegelikus elus ei tooks esile enam mingisuguseid raskusi. Eriti hädasohtlikuks muutub võõriti mõistmine ja selle võõrtõlgituse järele teadmiste kasutamine igasuguste uuenduste läbiviimisel. Meie inime-

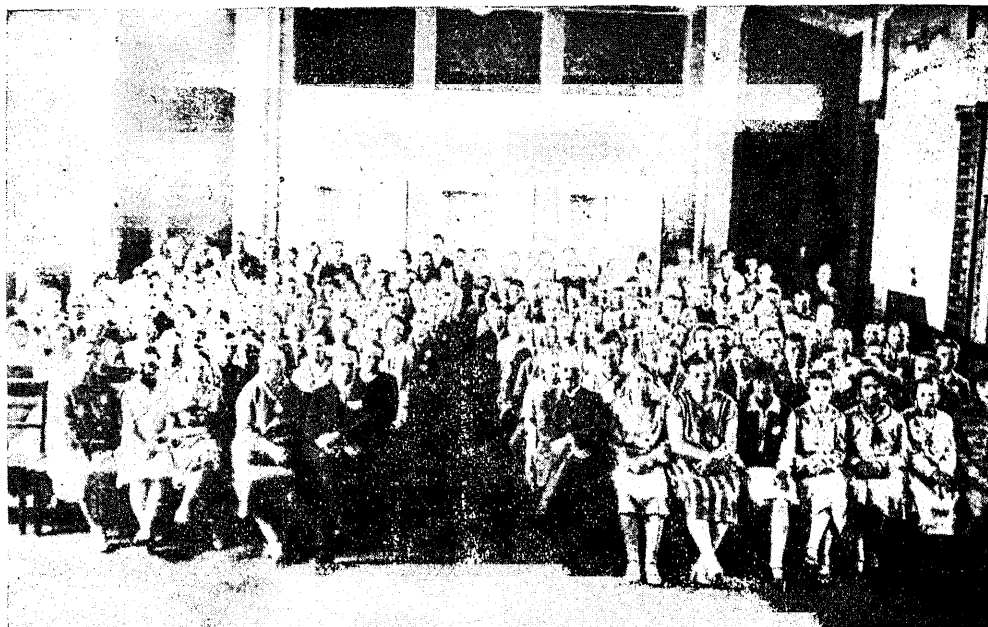
sed on niikui juba võrdlemisi alalhoidliku iseloomuga ja suhtuvad kaunis skeptiliselt mõnessegi uuendusse. Kui siis kursustel või raamatuist omandatud teadmisi tegelikult elus kasutades pettutakse nende tululikkuses, siis võib kergesti edumeelsestki uuenduste poole püüdjaid saada kõige vana ja juba ammu iganenenu juures paigal tammujad. Selle pahe kõrvaldamiseks, et inimene teadmisi õigesti mõistaks, ja selle kontrollimiseks on ainuke abinõu, kui see isik suudetakse panna ükskõik mis-sugusel näol korraldatud õpinguil oma mõtteid avaldama ja oma arusaamist teiste väljendama, sest siis on võimalik temale ta vääriti mõistmist selgeks teha ja asjatud ning meeli pahandavad katsetused ära hoida. Selleks on tarviline, et kõik meie vabaharidustöö organisatsioonid võtaksid omaks isetegelise vabaharidustöö põhimõtte, mille juures töö produktiivsus on mitme võrra suurem sellest, kui lastakse suurtel hulkadel olla vabaharidustöö ettevõtete juures passiivseks pealtkuulajaks. Isetegelise vabaharidustöö puhtaim kuju on õping. Teadmiste omandamise juures ja samuti ka enesekasvatuse töös on soovitatav kasutada võimalikult rohkesti õpingi töömehodeid ja võimalikult puhtal kujul. Aga ka kõikide teiste ettevõtete juures tuleks mitte tagasi kohkuda õpingi meetodi kasutamisest, kuna see seniste kogemuste järgi on annud õige häid tagajärgi. Meie lähemad ja kaugemad naabrid põhjamaal, kelle kõrget kultuuri tihtilugu imestame ja keda meie tegelased meie jaoks on ristinud kides ettevõtetes püüdnud võimaluse piires eeskujumaadeks, on oma vabaharidustöö kõigalpool teostada õpingi põhimõtet ja selle tagajärjel saavutanud väga tähelepanuväärseid tulemusi. Ei ole käesoleva kirjutise ülesanne ega ole see võimalikki siin anda lähemaid juhtnööre õpingide asutamiseks ja tööks, seda leiavad asjast huvitatud vastavaist käsiraamatuist või keskorganisatsioonidelt nõutavaist juhistest, olgu see vaid toodud meie organisatsioonidele soovitatavaks tegevussuunaks, missugust kasutades töötulemused kahtlemata on palju paremad ja tegevuse sisustamine hoopis kergem.

Kolmandaks küsimuseks algaval tegevuse hooajal peaks olema meie hariduslike organisatsioonide keskorganisatsiooni tugevamaks muutmine. Üldistest kultuurhariduslikest keskorganisatsioonidest töötab meil ju üksainuke, s. o. Eesti Haridusliit, mille ümber peale erisihiliste keskliitude on tänini koondunud umbes 450 kohalikku kultuurhariduslikku organisatsiooni. Seda on aga vähe. Kui meie peaaegu poolteisetuhandelises kultuurhariduslike organisatsioonide perest vaevalt üks

kolmandik on koondunud nende keskliidu ümber, siis on see patt nendel seitsidel iseeneste vastu, et nad seni on jäänud liitumata. Aeg läheb edasi, ülesanded nõuavad teissuguseid lahendamiseviise, üksikud organisatsioonid ei suuda enam kõike teha, tarvis on ühiselt panna käed külge. Püüdkin del rahvamajade võrgu teostamine ootab teostajat, õpingide liikumine tugevat keskkoha rikkaiiku õpingide laenuraamatukoguga ja kavade, kursuste ja loengute korraldamine lektorite kogu alalist fändamist ja korraldamist, raamatukogundus juhtijat ja virgutajat, lavategevus mõnigi kord alles teenäitajat ja varustajat, rahvaulikoolid mõtteselgitajat ja liikumise edendajat jne. Kõik see on teostatav ja läbiviidav, kui igal organisatsioonil ja igal tegelasel igas üksikus organisatsioonis on vastutustunne selle eest, et nad on üks liitu terve ahelikus, mille puudumine katkestab ja tõmbab kokku ühist väerinda. Käesolevas ajakirjas, mis on pühendatud peasisuliselt informatsioonile Haridusliidu tegevuses, leiavad selle ajakirja numbri lugejad ülevaate sellest, mis liit on teinud tänini ja mis ta võib pakkuda praegusel ajal ja kujul. Muidugi teada oleks seda kõike võinud olla palju rohkem ja oleks pidanudki olema, aga kui me võtame arvesse seda, et suur hulk liikmeid liikmeks astumise korral küsib kõigepealt, mis nad siis liidult ka saavad, kui nad neli krooni liikmemaksu ära maksavad, kui suured on need toetused, mis liit jagab oma liikmeile, siis saab mõistatavaks, et on ka raskusi pakkumiseks rohkem kui seda on suudetud tänini teha. Ometigi on peale selle, mis liidu enda juures saadaval, teada, et liidu algatusel ja liidu tegelaste eestvõttel on meie valitsusasutusedki vabaharidustöö heaks nii mõndki teinud ja teevad seda muidugi tulevikuski. Olgu neist siinkohal nimetatud vaid rahvamajade fond asunduskapitalist, rahvamajade ja näitelavade ehitamise toetamine riigi eelarve kaudu jne. Kui meie seltsitegelased tahavad, et Haridusliit võiks esineda mõjuvõimsa tegurina vabaharidustöö korraldamisel, siis olgu kõikide nende esimene ülesanne, kes tänini on jätnud teostamata liidu liikmeks astumise, teha seda esimesel võimalusel. Kuna liidu põhikiri võimaldab liikmeks astumist kõikidele kultuurilisi sihte taotlevaile organisatsioonidele: hariduseltsidele, raamatukogu-seltsidele, karskusseltsidele, spordiseltsidele, tuletõrjeseltsidele, noorsooseltsidele, põllumeesteseltsidele jne., ja kuna liidu liikmeks astumise tingimused ei ole kellelegi üle jõu käivad — liikmemaks on ainult neli krooni aastas ja liikmeks astumiseks tuleb esitada sooviavaldus selleks ja ära-

kiri organisatsiooni põhikirjast — siis ei tohiks see ühelegi seltsidest sünnitada raskusi. Iga selts teab, kui tähtis on see, et tema ümber on koondunud võrdlemisi rohkesti üksik-

liikmeid, teostagu siis seltside juhtivad tege- lased sama mõtet ka hariduslike organisatsioonide edasiorganiseerimisel Haridusliidu liik- meks astudes.
E. v. Vender.

Soome õpiringide juhtide kursus, millest Eesti poolt võtsid osa E. Haridusliidu sekretär E. v. Vender ja pr. E. Mägi.

Näitekursused.

Eesti Haridusliidu kaudu korraldatavate kahenädalaste näitekursuste

K a v a :

1) Teoreetiline osa:

Miimika

Näitejuhi praktika

Hääldamine ja ilulugemine

Improvisatsioonid

Tüüpide loomine

Mitmesugused lavalised küsimused

2) Praktiline osa:

Näojumestus

Lavapraktikana õpitakse näidend, mille ettekanne on kursuste lõpul.

Näitekursused on järjekorralised ja erakorralised. Sisseantud sooviavaldusega märgitakse seltsi kursuste järjekorda ja teatatakse järjekorra kaugus. Kaks nädalat enne kursuste algust teatatakse täpne kursuste aeg. Erakorralisi kursusi korraldab liit igal ajal seltsi poolt soovitaval

ajal, selleks erakorraliselt näitejuhte palgates.

Järjekorralistel kursustel tuleb seltsil tasuda instruktori töötasu Kr. 30. —, peale selle sõidurahad ja ülalpidamine.

Erakorralistel kursustel tasub seltsil instruktorile Kr. 80. —, samuti sõiduraha ja ülalpidamise. E. Haridusliidu mitte-liikmed-seltsid võivad kursusi saada tasuta Kr. 100. —, kusjuures instruktori sõidukulud ja ülalpidamine ka seltsi kanda jäävad.

Erakorralistele kursustele saadab E. Haridusliit lavategelasi, kes ei ole liidu alalises teenistuses. Peale selle saadab E. Haridusliit soovikorral näitejuhte üksikute näidendite lavastamiseks igal ajal kohale. Tasu tingimused: näidendi pealt Kr. 30. — ja sõidukulud ning ülalpidamine. Mitte liidu liikmetel tasu Kr. 40. — ning sõidu ja ülalpidamise kulu.

Eesti Haridusliit.

Eesti Haridusliit on meie hariduslike organisatsioonide keskseits, mille ülesandeks on vabaharidustöö arendamine liidu enese algatusel või kaasaaitamine ta liikmeks olevaile seltsidele nende algatuste teostamisel. Kuni Eesti Haridusliidu asutamiseni, mis sündis 1924. a., täitsid meie vabaharidustööd juhtiva keskuse

haridustöö alal. Haridus- ja sotsiaalministeeriumi juures töötasid haridusinstruktorid käesoleva aastani, kuid nüüd on ka haridus- ja sotsiaalministeeriumis asunud seisukohale, et vabaharidustöö kui peamiselt seltskonna enesealgatuslik tegevus peaks sündima seltskondlike organisatsioonide eneste kaudu, ja

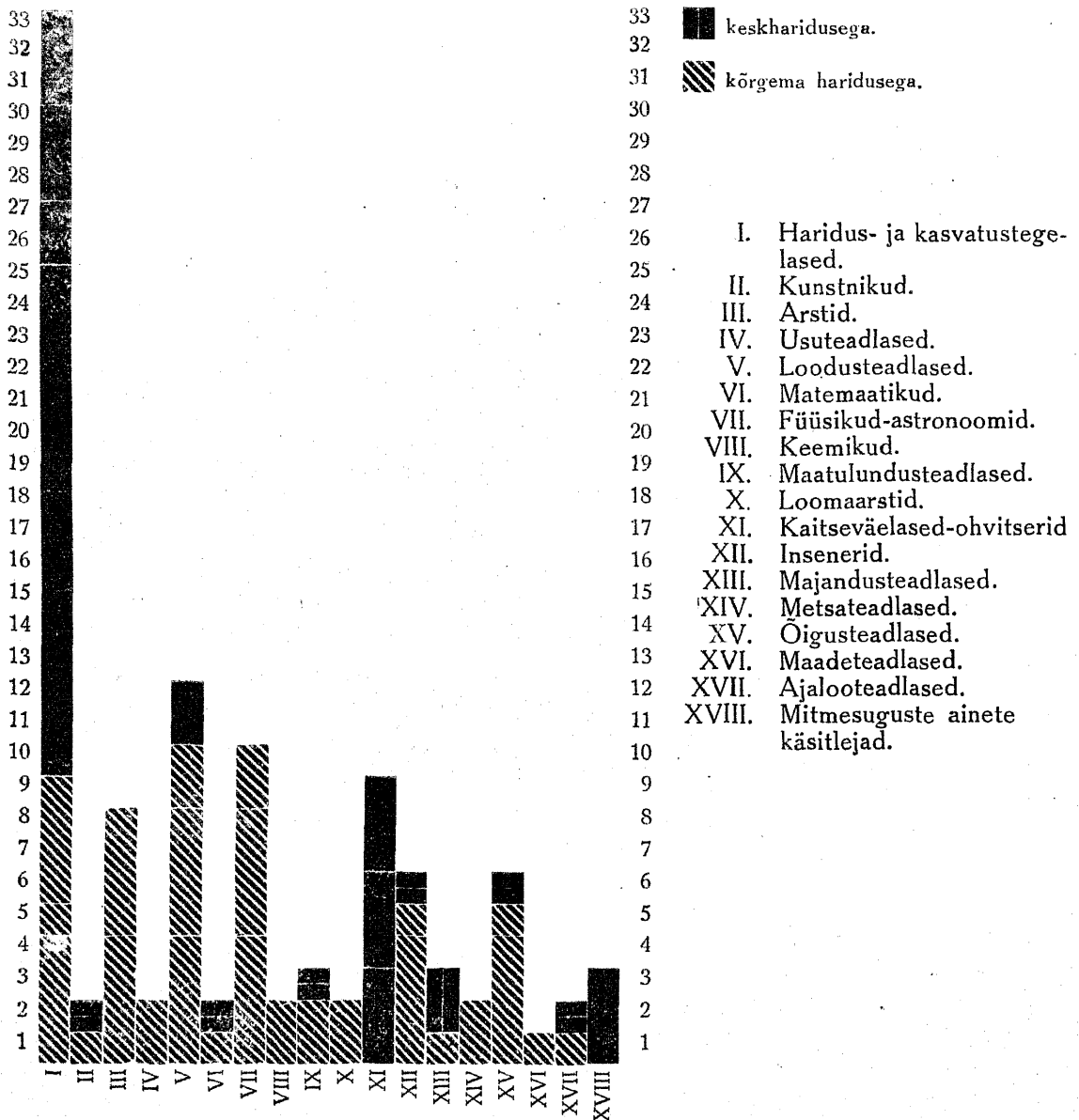

K. Einbund, E. Haridusliidu esimees.

ülesandeid mitmed erisihilised organisatsioonid Tallinna Rahvaülikoolide Selts, mille juures asus haridusbüroo maa hariduslike seltside nõuete rahuldamiseks, Tartus Eesti Karskusliit, kes sel ajal õige rohkesti tegutses vabaharidustöö alal, haridusministeerium, kus töötasid haridusinstruktorid ja kus oli ka vastav osakond, jne. Haridusliidu asutamisega 1924. a. lõpetas Tallinna Rahvaülikoolide Seltsi haridusbüroo oma tegevuse ja andis üle oma ülesanded Eesti Haridusliidule. Ka Karskusliit on toetussummade kärpimise tagajärjel pidanud koondama tegevust vaba-

möödunud suvel vallandatigi seetõttu viimsed töötajad, kelle otsekoheseks ülesandeks oli vabaharidustöö korraldamine. Sellega on jäänud Eesti Haridusliit ainukeseks juhtivaks üldorganisatsiooniks vabaharidustöö korraldamisel. Liidu tegevuse arendamisel on olnud õige palju raskusi, eriti majanduslikke, siiski võib tunnustada, et tuntud seltskonnategelaste lahkkel kaasabil on suudetud liidu tegevust aasta-aastalt laiendada ja täiendada ning selle kaudu jõuda lähemale liidu normaalsele tegevuskavale. Eesti Haridusliidu liikmete koosseisu ja nende liikmeks astumise aja kohta annab ülevaatliku pildi järgnev tabel:

E. Haridusliidu lektorid.

Liidu nõukogu ja juhatus.

Liidu juhtimisest on selle asutamisest saadik võtnud osa meie tuntud haridus- ja seltskonnategelased. Praegu kuuluvad liidu nõukokku K. Einbund, M. Reisik, L. Einbund, J. Piiskar, J. Vestholm, M. Laarman, J. Loosalu, O. Gustavson, Dr. med. J. Vilms, E. Vender, A. Susi, J. Depmann, J. Uustalu, E. Kubjas ja H. Summer. Nendest kuuluvad liidu juhatusse: K. Einbund — esimees, M. Reisik — esimehe abi, E. Vender — sekretär, J. Uustalu — kassahoidja ja J. Depmann — kassahoidja abi.

Liidu tööjõud.

Liidu tegelikku tööd ja asjaajamist korraldab juhatusse sekretär E. Vender, kes on alaliselt ka liidu teenistuses. Üksikute alade jaoks on palgatud eriasjatundjaid, kelledena praegusel korral on liidu teenistuses õpiringide ja raamatukogude instruktorina G. Puu, näitejuhtide instruktoritena K. Otto ja V. Sooserv, dekoraatoritena M. Pärt, R. Sepp ja M. Päre. Peale selle on näitemängu alal osalise tööjõuga võetud teenistusse Saaremaa jaoks Kuresaare Eesti Seltsi näitejuht Meeta. Liidu büroo juures töötavad veel liidu

asjaajajana ja raamatupidajana A. Tutti ja teatritarvete lao hoidjana H. Tamm.

Liidu tegevust eriharude ja ettevõtete järgi liigitades näeme, et praegusel korral toimub liidu tegevus järgmiste asutiste kaudu:

- a) büroo,
- b) teatritarvete ladu,
- c) dekoratsioonide ateljee,
- d) valguspiltide laenukogu,
- e) õpiringide laenukogu,
- f) näitekirjanduse laenukogu,
- g) näitekirjanduse kirjastus,
- h) vabaharidustöö (ajakiri).

Liidu büroo.

Liidu büroo kaudu sünnib liidu jooksev asjaajamine ja kõikide liidu ettevõtete üldine juhtimine. Liidu büroo kaudu teostatakse ka loengute ja kõnekoosolekute korraldamine, vabaharidustöö propageerimine, seltside tegevuseks instrueeriva kirjanduse levitamine, isiklik nõuandne seltsitegelastele, mitmesuguste vabaharidustöö kavade valmistamine jne.

Teatritarvete ladu.

Liidu teatritarvete laos ülesandeks on väikelavade varustamine igasuguse laval tarvis mineva rekvisiidi ja muude materjalidega, nagu parukad, jumestamisabinõud, maskid jne. Lao väljaarendamiseks on seni olnud suurimaks raskuseks kapitali puudus, kuna selle alla paigutatav kapital ärilises mõttes end väga raskesti tasub. Siiski on suudetud liidu juhatare kasutada olevate väikeste summadega jõuda nii kaugemale, et käesolevas ajakirja numbris avaldatud ringkirjas näitejuhtidele loeteldud asju võib laost saada. Seltside eneste kaasabil ja ühistegelise mõtte teostamise korral võiks ladu aga hoopis teissuguste tagajärgedega töötada.

Dekoratsioonide ateljee.

Dekoratsioonide ateljee ülesandeks on näitelavade varustamine lava sisseadetega ja peale selle nõuandega näitelavade ehitamisel ja korraldamisel. Kuni Eesti Haridusliidu selle ülesande oma tegevuskavva võtmiseni puudus meil täiesti asutis või organisatsioon, mis seda ala oleks korraldanud. Tulemuseks oli aga väga ebaotstarbekohane lavade sisseadmine ja isegi ehitamine. Kuna liidu dekoratsioonide ateljee ei taotle mingisuguseid ärilisi sihte, siis võib ta peale muu näitelavade sisseadete anda ka odavamini kui seda seltsid mujalt saavad.

Valguspiltide laenukogu.

Valguspiltide laenukogu ülesandeks on vabaharidustöö ettevõtteid varustada seal tarvis minevate valguspiltide ja aparaatidega. Vabaharidustöö alal ei ole meil tänini kuigi palju õpiabinõusid kasutatud. Seetõttu on ka valguspiltidel kui peaaegu ainukesel õpiabinõul, mis on leidnud laiemat kasutamist, eriline tähtsus. Praegu on liidu laenukogus saadaval alljärgnevad valguspildid:

1. Eesti kirjandus	100 pilti
2. Eesti kunst	100 „
3. Kreutzvald-Koidula-Jannsen	30 „
4. Eesti Vabadussõda	135 „
5. Pildid loodusest (teaduslik)	155 „
6. Rahvaharidus (Eestis)	24 „
7. Põlevkivi ja ta kasutamine	12 „
8. Kehakasvatuse, sport ja mäng	12 „
9. Turvas ja ta tarvitamine	12 „
10. Maateadus	133 „
11. Das alte Wunderland der Piramiden (Piramidide vana ime-maa)	24 „
12. Der Kampf um den Nordpol (Võitlus põhjanaba pärast)	24 „
13. Hellas ja Room	54 „
14. Keskaeg (ajalugu)	54 „
15. Rahvaülikoolid Daanis	30 „
16. Vanaaeg	51 „
17. Lastetembud	12 „
18. Eestimaa (maateadus)	150 „
19. Välisilmajaod (maateadus)	200 „
20. Raamatu ja kirja areng	100 „
21. Maateadus — Euroopa	220 „
22. Soome	100 „

Õpiringide laenukogu.

Õpiringide liikumine, kui vähem tuntud Eestis, vajab veel erilist hoolt ja ta korralikuks väljaarendamiseks seisab ees väga palju tööd. Suurimaks puuduseks ja raskuseks meie õpiringide tegevusele on vastava kirjanduse puudumine. Maades, kus vabaharidustöö ja õpiringide liikumine on rohkem arenenud, on õpiringide jaoks eriti kokkuseatud raamatud. Meie peame aga nende puudumisel ajama läbi hariliku populaarteadusliku või koolikirjandusega, mistõttu ühes õpiringis kasutatavate raamatute arv on võrdlemisi suur ja ringidele nende omandamine sünnitab raskusi. Selle pahe kõrvaldamiseks on Eesti Haridusliit asutanud õpiringide laenukogu, kust seltsid võivad saada tarvitamiseks raamatute komplekte alljärgnevatel õpiringide jaoks:

1. Seltskondlik kasvatus.
2. Maateadus.
3. Aiaandus ja mesindus.

4. Heina- ja karjamaade kultuur ja mäe-
parandus.
5. Maaharimine, põllutööriistad ja väe-
tisõpetus.
6. Loomakasvatus.
7. Põldtaimekasvatus.
8. Talumajapidamise korrastus.
9. Maatulundus.

E. Haridusliidu õpiringide laenuraamatukogu kasutamise kord ja tingimused:

E. Haridusliidu õpiringide laenuraamatukogu on kasutada kõigile õpiringidele ja kultuurhariduslikele organisatsioonidele järgnevatel tingimustel:

tiseks 10 krooni komplekti eest. Liidu liikmeile laenatakse raamatuid tagatiseta.

Raamatute laenamisel laenamise tingimusi korraldust täitnud organisatsioonidelt võib võtta kautsjoni kuni raamatute täie väärtuseni.

V. Laenutamise tasu on E. Haridusliidu liikmeile 5 protsenti ja teistele 10 protsenti raamatute hinnast.

VI. Kui laenaja tähtajaks raamatuid ära ei too, siis maksab ta trahvi iga komplekti pealt üle tähtaja peetud nädala või selle algava osa eest 50 senti.

VII. Laenaja on kohustatud laenatud raamatuid hoidma puhtalt. Määritud või rikutud raamatute eest tuleb laenajal maksä liidule tasu, mis suuremate rikete puhul võib tõusta raamatute hinnani.

E. Haridusliidu poolt 13. aug. — 31. aug. s. a. Tartus korraldatud näitejuhtide kursusest osavõtjad.

I. Iga organisatsioonile laenatakse korraga kasutamiseks kuni kaks komplekti raamatuid.

II. Iga komplekt laenatakse välja kuni kolmeks kuuks. Kui sama raamatute komplekti peale teisi nõudmisi ei ole, siis võib raamatute kasutamise tähtaega pikendada kuni kuue kuuni.

III. Raamatute laenaja kannab raamatute saatmisega ühenduses olevad kulud.

IV. Enne raamatute väljastamist maksab raamatuid soovija organisatsioon liidule taga-

viii. Raamatute mitte õigel ajal tagasitoomise korral pärast kahekordset meeletuletust nõutakse laenajalt vastuvaidlematus korras sisse raamatute kahekordne hind.

IX. Laenutamise korral annab organisatsiooni voliline esindaja sellekohasel planketil allkirja, millega tõendab laenutamiskätki ja kinnitab, et ta seda kasutamise korda tunneb.

Näitekirjanduse laenukogu.

Näitekirjanduse laenukogu asutamise kohta on liidu asemike kogu korduvalt võtnud

vastu resolutsioone ja selle asutamise teinud liidu juhatasele kohustavaks. Kuni liidu poolt korraldatud näidendite võistluseni puudus võimalus selle asutamiseks. Möödunud aastal on ka sellele pandud alus ja seltsid võivad laenuks saada järgmisi näidendeid:

- 1) Blaumann, R. „Indrani“,
- 2) Raudsepp, H. „Ameerika Kristus“,
- 3) Raudsepp, H. „Mikumärki“,
- 4) Kitzberg, A. „Neetud talu“,
- 5) Karheiding, A. „Õnne põrgu“,
- 6) Aitsam, M. „Maakuld“,
- 7) Mäik, A. „Moodne Kain“,
- 8) Adson, A. „Lauluisa ja kirjaneitsi“,
- 9) Tammann, A. „Võlglane“,
- 10) Mändmets, J. „Ebajumal“,
- 11) Braks, T. „Okupatsioon“, ja peale selle lastenäidendeid:

- 1) Sunne, A. „Tähepoeg“ ja
- 2) Rõõmus, L. „Juhtumine metsas“.

Et seda kogu täiendada, selleks on liidu juhatus otsustanud pöörduda kõikide hariduslike organisatsioonide poole käesolevas numbris eraldi trükitud üleskutsetega. Kui seltsid nimetatud üleskutsele heatahlikult suhtuvad ja võimaluse piirides vastu tulevad, siis võib loota, et laenukogu pärast täiendamist ilmuva kirjandusega ja ka eelmise veel trükist saada oleva kirjandusega suudab rahuldavalt täita seltside nõudeid.

Eesti Haridusliidu kirjastus.

Liidu kirjastus on seni piirunud ainult näitekirjanduse kirjastamisega. Liidu poolt kirjastatud raamatud on juba loeteldud eelmises peatükis koos teiste teatritarvete laos olevate raamatutega. Tulevikus on kavatsus kirjastada uusi näidendeid kui ka muud instrueerivat kirjandust vabaharidustöö alal. Ajakiri „Vabaharidustöö“.

Et anda informatsiooni liidu liikmeks olevaile organisatsioonidele liidu tegevuse kohta, selleks annab liit välja oma ajakirja „Vabaharidustöö“. Samuti leiavad „Vabaharidustöös“ valgustamist ja käsitlemist mitmesugused vabaharidustöö päevaküsimused. Möödunud aastast alates on ajakirjas hakatud avaldama kirjanduse arvustusi ja raamatukogudele soovitatavate raamatute nimekirja, mis selle ajakirja teeb väga tarvilikuks meie raamatukogude tegelastele. Ajakirja tellimishind on 1 kr. 20 senti aastas.

Kursuste ja loengute korraldus.

E. Haridusliit korraldab kursusi, loenguid ja kõnekoosolekuid kohapealsete organisatsioonide soovil ja oma algatusel. Lektorite

ja kõnelejate töötasu maksab liit, kuna kohalike seltside kanda on lektori sõidukulud (raudteel ja laevadel II kl. tariifi järgi või III kl. platskaardiga), korter ja ülalpidamine. Samuti on kohapealse organisatsiooni kanda kursuste majanduslikud kulud ja kohalike lektorite tasu.

Erakordseil juhtumel katsub liit ka kohapealsete lektorite tasu maksmiseks muretseda toetust.

Kohalik organisatsioon võtab enda peale kõik kohapealsed korraldustööd ja toimetused: kursuste kui ka lektorite korteri leidmise ja nende korraldamise, lektoritele sõidu võimaluste muretsemise, kuulutuste väljapanemise, kursuste pidamise teatavaks tegemise jne.

Korraldaja on kohustatud hoolitsema selle eest, et kursuste ruumid oleksid tarviliselt soojaks kõetud.

Kohapealne organisatsioon nimetab oma poolt kursuste juhataja, kelle hooleks on korraldamine loengute ajal ja kelle poole lektorid pöörduvad tarviliste korralduste tegemiseks.

Kursuste korraldamise soovist teatagu Eesti Haridusliidule (S. Rooskrantsi 12) võimalikult aegsasti (soovitatav vähemalt kuu aega enne kursust), et liidul oleks võimalik kursuste võrku lektorite aja kui ka sõidukulude suhtes kavatseda võimalikult otstarbekohaselt.

Kursuste sooviavalduses tuleb teatada: 1) soovitatav aeg, 2) lektor, 3) aine ja 4) kohale sõidu võimalused (kui kaugel raudteest, kas on omnibuseühendust jne.). Ühtlasi on soovitatav juure märkida, kas soovitud lektorit võib asendada teise lektoriga, kui soovitud lektoril ei ole võimalik sel korral välja sõita.

Pärast kursusi, loenguid ja kõnekoosolekuid esitatakse Haridusliidule aruanne kursuste puhul — haridusministeeriumi poolt kinnitatud vormi järgi.

Üksikule ainele vastavad kursused on harilikult kuni 6-tunnilised, mis lektor ühe kuni kahe päeva jooksul ette kannab. Loengute aeg — kokkuleppel kohapealse organisatsiooniga, harilikult aga õhtuti. Ühes kohas korraldatavate kursuste üldine ulatus on ühe tegevusaasta jooksul 5—6 ainet, kogusummas 20—30 loengut, mis peetakse ära ühtjärke või mõnesuguste vaheaegadega üksikute lektorite loengute vahel.

Lektorite kogu nimekiri ja käsitletavat ainet on loeteldud liidu ajakirja „Vabaharidustöö“ möödunud aasta esimestes numbris ja avaldatud eribrosüürina, mis on saadaval Haridusliidus.

Üleskutse hariduslikele seltsidele ja näiteseltskondadele.

E. Haridusliidu asemlike kogu koosolekul ja hariduskongressidel on seltside saadikute poolt korduvalt rõhutatud näitekirjanduse laenukogu asutamise vajadust E. Haridusliidu juure. Ettevõtte teostamiseks puudusid aga tarvilised majanduslikud eeldused, kuni käesoleval aastal ka nendest saadi osaliselt üle ja näidendite võistlusel auhinnatud näidendite kirjastamisega laenukogule pandi alus. Praegu on kogu küll õige väike, kuid seltside ühisel koostööl on seda kerge suurendada. Paljudel seltsidel on aastate jooksul omandatud näitekirjandust, mis pärast ühe- või paarikordset mängimist on jäänud seisma ja seisab täiesti kasutamatuks. E. Haridusliidu juhatus teeb ettepaneku kõikidele seltsidele anda

seismajäänud näidendite raamatud E. Haridusliidu näitekirjanduse laenukogusse, mille vastu seltsid saavad liidult selleks moodustatud komisjoni poolt hinnatud raamatute väärtusele vastava summa eest kasutada teisi laenukogus olevaid näidendeid või ka vahetada liidu kirjastusel ilmunud raamatute vastu. Sel teel on võimalik raamatukogu täiendada vana näitekirjandusega ja liidul on võimalik näitekirjanduse laenukogu jaoks olevaid summasid kasutada uute väärtuslike ja maanäitelavade kohaste näidendite kirjastamiseks.

Seltside tegelased! Teie eneste teha on laenukoogu suurendamine.

E. Haridusliidu juhatus.

A. Tammani näidendi „Võlglaste“ III vaatus.
E. Haridusliidu näitejuhi-instruktori K. Otto lavastus 1930. a. näitejuhtide kursusel Tartus.

A. Mälgu draama „**Moodsa Kaini**“ I vaatus.
Ed. Türgi lavastus Tartus näitejuhtide kursusel 1930. a.

M. Aitsama näidendi „**Maakulla**“ II vaatus.
E. Haridusliidu näitejuhi-instruktori V. Sooserva lavastus 1930. a. näitejuhtide kursusel Tartus.

Kõikidele näiteseltskondadele ja näitejuhtidele.

E. Haridusliidu juhatus teatab käesolevaga kõikidele näiteseltskondadele ja näitejuhtidele, et liidu juure on asutatud teaatrivarvete ladu, kust seltsid võivad tellida kõiki näitelaval tarvisminevaid asju juuresolevas nimekirjas olevatel tingimustel ja hindadega.

Nimekirjas avaldatud jumestusabinõud on laos alati saadaval ja tellimised täidetakse võimalikult tellimise, hiljemalt järgmisel päeval. Rekvisiitide, maskide ja kostüümide tellimised täidetakse ka kohe, kui vastavaid esemeid laos on, kui neid aga sel korral laos valmis ei ole, siis täidetakse tellimine hiljemalt ühe nädala jooksul.

Ladu täiendatakse alati uute esemetega.

Jumestusabinõud.

	Vorm A.	Vorm B.
Põhivärv Nr. 1	Kr. 1.25	Kr. 2.—
„ „ 2	„ 1.25	„ 2.—
„ „ 3	„ 1.25	„ „—
„ „ 4	„ 1.25	„ 2.—
„ „ 6	„ 1.25	„ 2.—
„ Lit. K	„ 1.25	„ 2.—
	Vorm F.	Vorm C.
Valge Nr. 20	„ —.70	„ —.75
Vanapuna Nr. 21	„ —.70	„ —.75
Pruun Nr. 11	„ —.70	„ —.75
Must Nr. 12	„ —.70	„ —.75
Tumehall Nr. 32	„ —.70	„ —.75
Helehall Nr. 32	„ —.70	„ —.75
Sinine keskm. Nr. 326	„ —.70	„ —.75
„ tume Nr. 326	„ —.70	„ —.75
„ hele Nr.	„ —.70	„ —.75
Carmin Verm. — Noorpuna		„ —.75
Carmin I Noorpuna		„ —.75
Normaalkomplekt jumestusv. (8 värvi pappk.) Nr. 70		„ 3.50
Normaalkomplekt jumestusv. (10 värvi plekk-karb.)		„ 7.—
Mastiks, väike pudel		„ —.75
Mastiks, suurem pudel		„ 1.50
Ninakitt Nr. 256		„ 1.—
„ Nr. 257		„ —.50
Hambavärv — must Nr. 43		„ 1.—
Compact noorpuna Nr. 90		„ —.45
Teaaterpuna, Nr. 96		„ —.75
Huulepuna Nr. 203		„ —.90
Kulmupulk — must Nr. 58		„ —.50
„ — pruun Nr. 58		„ —.50
Abiminke Nr. 249		„ 1.—
Vaseliin Nr. 1 (400 gr.)		„ —.75
„ Nr. 2 (200 gr.)		„ —.40
„ Nr. 3 (100 gr.)		„ —.25
„ Nr. 4 (30 gr.)		„ —.10
Joonik		„ —.10
Mastiksi pintsel		„ —.10
Puuder, valge		„ 1.60
„ roosa		„ 1.60
„ kollakas		„ 1.60
„ naturell		„ 1.60
„ pruun		„ 1.60

FORM A

F

Rekvisiitide ja lavatarvete valmistamine.

E. Haridusliit valmistab tellimise peale igasugu rekvisiite, nagu: pilte, kujusid (kips ja papjemašee), vaipu, lava mööblit—sohvasid, toole, laudu, riuleid, raamatukappe raamatutega, üksikuid raamatuid, postamente, klavereid, lühtreid, laekroone j.n.e. Igasugu näitelava kostüüme.

Näitelava valgustuse sisseseadeid: lampe, sofiitvalgustusi, reostaate, leegiaparaate, välguaparaate, ja täidab nende tehnilist ülesseadmist kohe peal.

Ühtlasi antakse liidust nõu ja seletust igasugustele lavalistele ja lavatehnilistele küsimustele.

Vaas № 1524, ordenid, joodiku mask ja mitmesugused jumestusvahendid.

Rekvisiidid.

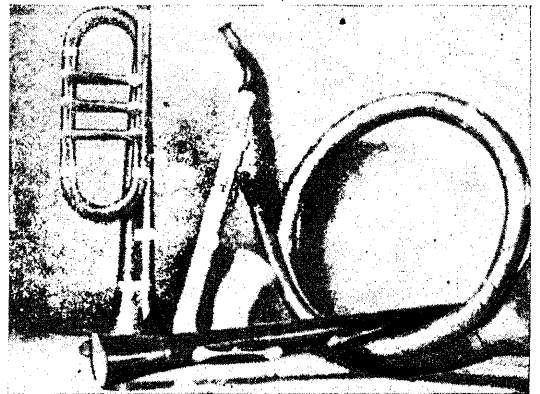
Väike trompeet . . .	Nr. 1301	Kr. —.90	Kroon	Nr. 1405	Kr. 1.50
Suur trompeet . . .	1302	1.75	„	1408	2.25
Kornett	1305	2.25	„	1407	—,50
Flööti	1306	2.—	Ordenid	1532	—,05
Metsasarv	1309	2.25	„	1533	—,10
Saksofon	1313	1.75	„	1534	—,15
Vihmavari	1315	3.—	„	1535	—,25
Piip	1314	2.75	„	1536	—,35
Revolver	1526	1.25	Kell — õis, helistamiseks	„	1.50
Inglitiivad	1403	6.—	Paljad jalad (suured)Nr. 1517	„	2.50
„	1401	5.—	Lauatelefon	„	3.50
„	1401	4.—	Seasink	„ 1518	3.50
„	1402	3.50	„	„ 1519	3.10
„	1404	3.50	Tinakarikas	„ 1520	1.15
Kroon	1407	1.50	Kuldkarikas	„ 1521	1.40
„	1406	2.—	Suur vaas	„ 1522	2.20

Seasingid.

Jalutuskepp mõõgaga	Kr.	3.50
„ õõnes	„	1.50
Püstol	„	1.50
Jahipüss	„	3.—
Sõjaväepüss	„	3.50
Antiikvaas	„	5.—
Puuviljavaas	„	3.50
Seinatelefon	„	5.—
Nõia öökull põlevate silmadega	„	2.—
Nõia kass põlevate silmadega	„	2.—
Nõia koer põlevate silmadega	„	3.50
„ lendav madu	„	3.50
Kuninga valitsuskepp	„	1.25
Tseremoniimeistri kepp	„	1.80

Suur vaas	Nr. 1523	Kr.	2.—
Suur kõrvadega vaas,	1524	„	3.50
Madal kullatud vaas „	1525	„	2.25
Kirjutuslaua garn. „	1610	„	3.50
„ „ „	1611	„	3.—
6 õuna	1612	„	1.80
6 pirni	1613	„	1.80
Viinamarjakobar „	1614	„	1.50
Tort	1615	„	1.—3.50
Sai	1616	„	2.50
Leib	1617	Kr.	1.50—2.50
Sai	1618	„	—50
Kurk	1619	„	—30
Rüütli mõök	1620	„	2.—
Eesti mõök	1621	„	2.—
Vene mõök	1622	„	2.—
Väike trumm	„	„	2.—
Suur trumm	„	„	6.—
Taldrikud	„	„	1.50

Muusikariistad.

Raudriided.

Raudriided ja sõjariistad.

Rüütli raudpantser (2 os.—rind ja selg)	Kr.	10.—
„ „ kübar	„	4.50
Kilbid (eesti, rüütli, vene)	„	2.50—3.50
Mõõgad (eesti, rüütli, vene)	„	3.—

Aparaadid.

Prožektor (elektri- ja petrooleumigaasi- valgustuse jaoks) ühe värvilise raamiga	Kr.	40.—
Reostaat	„	30.50
Leegiaparaat	„	2.50
Petrooleumigaasi-latern (prožektorites kui ka laval ülalt ja külgedelt valgustamiseks)	„	30.—
Lavapuurid	„	—30

Maskid.

		Pea.	Suur. mask.	Väike. mask.
		Kr. 3.—	Kr. 1.20	Kr. 1.—
Jõulumehe mask	Nr. 1033 .	Kr. 2.50	Eesel	Kr. 3.—
” ”	Nr. 1034 .	” 1.50	Ahv	” 3.—
” ”	Nr. 1035 .	” —.75	Koer	” 3.—
Nõia mask	Nr. 1040 .	” 2.—	Kits	” 3.—
” ”	Nr. 1041 .	” 1.25	Rebane	” 3.—
Päikesepea	”	” 3.—	Jänes	” 3.—
Tähepea	”	” 3.—	Karu	” 3.—
Põskhabe ninaga	Nr. 1106 .	” —.60	Orav	” 3.—
Otsaesise mask—nina, silm,	1107 .	” —.60	Hunt	” 3.—
Punnpõsk liikuva lõuaga	” 1108 .	” —.60	Valge hiir	”
Inglise mask lornjetiga	” 1109 .	” —.85	Hiir	”
Kloun liikuva lõuaga	” 1110 .	” 1.—	Hirv	”
Kurat kirju garnituuriga	” 1111 .	” 1.25	Härg	Kr. 3.—
			Mutt	”
				” 1.20
				” 1.—

Mitmesugused maskid.

		Pea.	Suur mask.	Väike mask.
		Kr. 3.—	Kr. 1.20	Kr. 1.—
Hiinlane, patsi, nina, vur-	Nr. 1112 .	Kr. 2.—	Punakael	Pea.
rudega	” 1113 .	” 1.50	Kukk	Kr. 3.—
Punnsilmi-joodik	” 1114 .	” —.85	Kana	Kr. 3.—
Punnpõsk, liikuva lõuaga	” 1115 .	” 1.10	Kanapoeg	” 3.—
Poolmask väljalõig. silma-	” 1116 .	” 1.10	Hani	” 3.—
dega	” 1117 .	” —.90	Part	” 3.—
Punnsilmine elumees	” 1118 .	” —.50	Kurg	”
Nina kuldprillidega	” 1119 .	” —.75	Öökull	”
Viinanina	” 1120 .	” —.75	Papagoi	”
Hiiglanina	” 1121 .	” —.65	Varblane	”
Vahanina	” 1122 .	” —.90	Harakas	”
Poksija silm	”	”	Pääsuke	”
Suur suu hammastega	”	”	Ronk	”
	Pea.	Suur mask.	Väike mask.	
Kass	Kr. 3.—	Kr. 1.20	Kr. 1.—	Tui
Konn	” 3.—	” 1.20	” 1.—	Kakaduu
				”
				” 1.20
				” 1.—

E. Haridusliidult laenatud asjade tarvitamise tingimused.

Näidendeid, parukaid ja rekvisiite laenatakse E. Haridusliidu teatritarvete laost seltsidele, teatritele, koolidele ja isikutele järgmistel tingimustel:

Näidendeid laenatakse tutvumiseks üksikute eksemplaride ja mängimiseks komplektide viisi.

Näidendeid, parukaid ja rekvisiite laenatakse E. Haridusliidu liikmeile ja koolidele kautsjonita, teistele kautsjoni vastu.

Kautsjon on kahesugune: alaline ja ühekordseks tarvitamiseks.

Seltsidele, kes alaliseks kautsjoniks sisse on maksnud 10 krooni, laenatakse parukaid ja rekvisiite kuni 25 krooni väärtuses, 20-kroonilise kautsjoni vastu kuni 50 krooni väärtuses ja 30-kroonilise alalise kautsjoni vastu etenduseks tarvisminevad komplektid määramata summa väärtuses.

Näidendite laenamise alaline kautsjon on 20 krooni. Selle kautsjoni sissemaksjad võivad saada ühekordseks läbilugemiseks kuni 5 üksik-eksemplari ja ühe mängu komplekti korraka tarvitamiseks.

Ühekordseks tarvitamiseks võtmisel ilma alalise kautsjoni sissemaksuta on: parukatel ja rekvisiitidel pool müügihinnast; näidendite tutvumiseks võtmisel raamatute müügihind ja mängimiseks tarviliste komplektide eest ühe- ja kahevaatuseliste ja

lastenäidendite eest 10 krooni ja enama-vaatuseliste eest 15 krooni.

Tarvitamiseks võetavate esemete tasu tarvitamise eest makstakse esemete tarvitamiseks võtmisel. Posti kaudu saates arvatakse tarvitamise tasu posti lunale juure.

Saatmise ja pakkimise kulud kannab tellija.

Laenamise korral on esemete tarvitamise aeg: näidenditel lugemiseks — kaks nädalat ja mängimiseks — kaks kuud; parukatel ja rekvisiitidel — 10 päeva, kusjuures asjad tuleb tagasi saata hiljemalt kolmandal päeval pärast tarvitamist. Iga üle tähtaaja peetud asja tarvitamise eest arvatakse tarvitamise tasule juure pool tarvitamise tasust iga tarvitamiseks määratud normaalaraja või selle algava osa eest.

Parukate tarvitamise tasu: lühikesejukselised meesparukad — 50 senti, lühikesejukselised nais- ja pikajukselised meesparukad — 75 senti ja pikajukselised naisparukad — 1 kroon.

Rikutud või kaduma läinud esemete eest nõutakse nende täisväärtuse tasumist.

E. Haridusliidult tarvitamiseks võetud asjade liidu loata edasilaenamine on keeldud.

Laenuks võetavate esemete tarvitamise aeg (näidenditel ettekande päev) antakse teada esemete laenamisel.

Ei saa mängida keskaegset
sõdurit ega väejuhti, kui
puudub

raudriie.

Laval tarvitatavate raudriiete ja kiivrite laenamine ja müük

Eesti Haridusliidu teatritarvete laos.

Tallinn, S. Roosikrantsi 12.

Habe ja vurrud ei lange ära
mängu ajal, kui nad kleebite

mastiksiga

Saadaval

E. Haridusliidu teatritarvete laos

Tallinn, S. Roosikrantsi 12.

Eesti Haridusliidu ajakiri
„VABA HARIDUSTÖÖ“

Tellimise hind: aastas Kr. 1.20; 1/2 aastas 60 senti; 1/4 aastas 30 senti ja üksik number 15 senti.
„VABA HARIDUSTÖÖ“ toimetuse ja talituse aadr.: Tallinn, S. Roosikrantsi 12, tel. 6-52.

*ilmub kaheksa korda aastas
vähemalt trükipoogna suuruses.*

Vastutav toimetaja: **Evald Vender**

„Estotrükk“ Tallinn, S. Karja 8.

Väljaandja: **Eesti Haridusliit**

E. Haridusliidu kirjastusel ilmunud näidendeid:

- Aksel Karheidingi „**Õnne põrgu**“. Satüüriline komöödia 3 vaatuses.
Jakob Mändmetsa „**Ebajumal**“. Näidend 3 vaatuses.
Mihkel Aitsama „**Maakuld**“. Näidend 4 vaatuses.
Arthur Adsoni „**Lauluisa ja kirjaneitsi**“. Näidend 3 vaatuses.
August Mälk'i „**Moodne Kain**“. Draama 4 vaatuses.
August Tammanni „**Võlglane**“. Näidend 3 vaatuses.

Peale selle on teatritarvete laos näidendite kogus:

- H. Raudsepa „**Mikumärdi**“. Komöödia 5 vaatuses.
R. Blaumanni „**Indrani**“. Draama 5 vaatuses.
A. Kitzbergi „**Neetud talu**“. Näidend 3 vaatuses.
A. Kitzbergi „**Enne kukke ja koitu**“. Draama 4 vaatuses.

Lastenäidendid:

- A. Sunne „**Tähepoe**g“. Lastenäidend 1 vaatuses.
K. Rõõmuse „**Juhtumine metsas**“. Lastenäidend 1 vaatuses.

Mängimiseks laenab raamatuid E. Haridusliit

Tallinnas, S. Roosikrantsi 12. Telefon 6-52

H a b e m e k a r v u

(krepp)

mitmesuguseis värvides

saadaval

E. Haridusliidu teatritarvete laos

Tallinn, S. Roosikrantsi 12.

Näitejuhtide kursus Tallinnas.

Kursuse juhatajaks **Ants Lauter**.

Kuna paljudel maa näitejuhtidel ei olnud võimalik võtta osa suvel Tartus korraldatud näitejuhtide kursusest, siis kavatakse E. Haridusliit korraldada näitejuhtide kursuse Tallinnas 15 dets. 6 jaanuarini 1931. a.

Kursuse juhatajaks on „Estonia“ näitejuht hra Lauter. Lektoriteks on peale hra Lauteri liidu näitejuhid hrad Otto ja Sooserv ning „Estonia“ teatri juhtivad tegelased.

Kõigile kursuslastele võimaldatakse osa võtta praktilistest töödest ja tutvuda Tallinna teatritega ja nende tööviisidega. Praktilise tööna õpitakse kursuse kestvusel näidend, mis kantakse ette kursuse lõpul.

Kursusest osavõtmise maks on liidu liikmetele 4 krooni ja teistele 8 krooni.

Soovijaile korraldatakse ühiskorter.

Kursusest osa võtta soovijaid palutakse sellest teatada E. Haridusliidule võimalikult pea.

E. Haridusliidu asemike kogu.

E. Haridusliidu asemike kogu koosseis on kavatakse sel aastal ära pidada jõulu vaheajal.

Hariduskongressid maakondades.

E. Haridusliidu juhatusel on kavatsus käesoleval aastal üleriikliku hariduskongressi asemel pidada hariduskongresse üksikute maakondade ulatuses maakonna linnades.

Parukad.

